

УДК 657.421.1:004.762

Терновський О. Ю.,

out_plus@ukr.net, ORCID ID: 0009-0000-7092-2180,

Researcher ID: QYQ-4235-2026,

здобувач, Одеський національний економічний університет, м. Одеса

ДИСКУСІЙНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ НЕМАТЕРІАЛЬНИХ АКТИВІВ У ЗВ'ЯЗКУ З ВИКОРИСТАННЯМ ХМАРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Анотація. Актуальність дослідження пояснюється тим, що в сучасних умовах господарювання переважна більшість підприємств користується різноманітними хмарними сервісами на підставі укладання “Software as a Service”-контрактів. Мета дослідження у статті полягає в тому, щоб на основі огляду сучасних підходів до визнання нематеріальних активів, у т.ч. запропонованих в межах обговорення Проекту Ради з МСБО з оновлення МСБО 38 “Нематеріальні активи”, побудувати модель їх обліку при використанні хмарних технологій. Основні наукові результати, отримані в ході дослідження, стосуються обґрунтування доцільності розширення змісту критеріїв визнання нематеріальних активів як об’єкта обліку за довгостроковими SaaS-контрактами, коли доступ до хмари і пов’язані з ним інтеграційні права розглядаються як єдиний ресурс, що може враховуватись як “право користування” за аналогією з орендою за підходом МСФЗ 16. Зроблено висновки, що, по-перше, контракти на використання хмарних технологій мають специфіку їх відображення через особливості передачі права доступу на програмне забезпечення чи хмарний ресурс, яке за певних умов може визнаватися в якості нематеріального активу, по-друге, діючі вимоги до визнання нематеріальних активів за МСБО 38, а також роз’ясненнями Комітету з інтерпретацій з МСФЗ є консервативними і не враховують різноманітні практичні аспекти використання хмарних сервісів, що постійно розширюються. Це вимагає оновлення підходів до тлумачення критерію контролю в контексті того, як розуміти обмеження доступу інших осіб до економічних вигід від активу. У статті запропоновано модель обліку контрактів з використання хмарних технологій у вигляді алгоритму, який розкриває підходи до їх відображення у складі нематеріальних активів чи витрат діяльності з урахуванням особливостей передачі прав доступу і характеру використання. Відповідна модель є кроком в розвиток концептуального підходу Проекту Ради з МСБО з оновлення МСБО 38. Перспективи подальших досліджень пов’язані з обґрунтуванням доцільності внесення змін в діючі МСБО 38 і НП(С)БО 8 стосовно уточнення поняття нематеріальних активів у цілому і формулювань критеріїв їх визнання.

Ключові слова: нематеріальні активи, хмарні технології, витрати на хмарні сервіси, бухгалтерський облік, права доступу.

Ternovskyi O. Y.,

out_plus@ukr.net, ORCID ID: 0009-0000-7092-2180,

Researcher ID: QYQ-4235-2026,

Postgraduate, Odesa National Economic University, Odesa

DISCUSSION ASPECTS OF ACCOUNTING FOR INTANGIBLE ASSETS RELATED TO THE USE OF CLOUD TECHNOLOGIES

Abstract. The relevance of this research is due to the fact that, in the current economic climate, the vast majority of businesses use a variety of cloud services under “Software as a Service” contracts. The aim of the study presented in this article is to develop a model for the accounting treatment of intangible assets when using cloud technologies, based on a review of current approaches to the recognition of intangible assets, including those proposed as part of the IASB’s discussions on the draft amendments to IAS 38 “Intangible Assets”. The main research findings obtained in the study concern the justification for broadening the understanding of intangible assets as an accounting item under long-term SaaS contracts, where access to the cloud and the associated integration rights are regarded as a single resource that may be accounted for as a ‘right-of-use’ by analogy with a lease under the IFRS 16 approach. It has been concluded that, firstly, contracts for the use of cloud technologies have specific characteristics in terms of their accounting treatment due to the particular nature of the transfer of access rights to software or a cloud resource, which, under certain conditions, may be recognised as an intangible asset; secondly, the current approaches to the recognition of intangible assets under IAS 38, as well as the interpretations issued by the IFRS Interpretations Committee, are conservative and do not take into account the practical aspects of the use of cloud services, which are constantly expanding.

This calls for an update to the approaches to interpreting the control criterion in the context of how to understand restrictions on other parties' access to the economic benefits of an asset. This article proposes a model for the accounting treatment of contracts involving the use of cloud technologies, presented as an algorithm, which outlines approaches to their recognition as either intangible assets or operating expenses, taking into account the specific features of the transfer of access rights and the nature of their use. This model represents a step forward in the development of the conceptual approach of the IASB's Project to update IAS 38. Prospects for further research relate to justifying the need for amendments to the current IAS 38 and NAS 8 with regard to clarifying the concept of intangible assets as a whole and the wording of the criteria for their recognition.

Keywords: intangible assets, cloud technologies, expenditures on cloud services, accounting, access rights.

JEL Classification: M41, M 48, O34, L86

DOI: <https://doi.org/10.32782/2522-1205-2026-87-22>

Постановка проблеми. Проблема у загальному вигляді полягає в тому, що з розвитком цифровізації всіх сфер господарської діяльності підприємств з'являються нові економічні об'єкти, що вимагають опрацювання підходів до їх обліку, аналізу, аудиту тощо. Зокрема, в останні роки у світі відбувається постійне розширення ринку програмного забезпечення та хмарних сервісів, що поставляються за підпискою на підставі так званих SaaS-контрактів (з англ. "Software as a Service" – "програмне забезпечення як послуга"), у зв'язку з тим, що все більша кількість іноземних і вітчизняних компаній застосовують різноманітні хмарні рішення для автоматизації управління в цілому, бухгалтерського обліку, роботи з клієнтами тощо в цілях підвищення операційної ефективності своєї діяльності.

За даними звітів з дослідження хмарних ринків, а саме: Flexera State of the Cloud Report, станом на 2021 рік приблизно 75% підприємств використовували хмарні рішення, тоді як в 2025 році понад 90% застосовують кілька таких рішень, будуючи мультихмарну стратегію [15]. Таке зростання зумовлено розширенням можливостей хмарних платформ на підставі підписки, більш глибокою інтеграцією штучного інтелекту в операційні процеси управління підприємств, використанням віддаленої робочої сили через вплив карантинних заходів в період COVID-19 і в подальший період, розвитком стану кібербезпеки та іншими причинами.

Зараз широке розповсюдження мають програмні рішення, що забезпечують керування клієнтською базою, управління корпоративними операціями, людськими ресурсами тощо. Відповідно до аналітичних прогнозів Gartner глобальні витрати бізнесу на цифрову інфраструктуру та хмарні сервіси в 2026 році сягнуть майже 6,31 трлн доларів США, очікується їх зростання на 13,5% порівняно з 2025 роком [9], в яких, у свою чергу, важливе місце займають витрати, пов'язані з SaaS-контрактами.

З урахуванням зазначеного пошук напрямів удосконалення обліку витрат на хмарні SaaS-моделі є надзвичайно актуальним. І особливо важливим є з'ясування питання, чи виникає і в яких саме випадках при укладанні SaaS-контрактів нематеріальний актив.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання обліку SaaS-контрактів достатньо активно

досліджуються зарубіжними і вітчизняними дослідниками, зокрема в роботі Christensen A. і Sörman S. основна увага приділена трактуванню SaaS-контрактів, з'ясуванню порядку визнання нематеріальних активів і оцінки впливу роз'яснень Комітету з інтерпретацій міжнародної фінансової звітності (англ. – IFRIC) на систему їх обліку [7]. У праці Virtomaa V.-L. проводиться емпіричне дослідження впливу роз'яснення Комітету з інтерпретацій МСФЗ 2021 року на облік хмарних технологій та витрат на конфігурацію і кастомізацію [16].

У статті Heiling J. досліджуються проблеми обліку хмарних технологій, а також гнучкої розробки програмного забезпечення та штучного інтелекту з урахуванням особливостей державного сектору [10].

Вітчизняні автори теж присвячують свої дослідження відповідній тематиці. Так, методологічні проблеми інтеграції хмарних систем у стандарти фінансової звітності розглядаються в роботі Кулич М. [4]. Глибоке висвітлення питань обліку хмарних договорів і МСБО 38 у контексті визначення того, коли право доступу може бути визнано в якості нематеріального активу для клієнта-користувача хмарною технологією, наведено в статті Харламової О. В. [6].

Отже, в науковій і науково-практичній літературі проблема обліку хмарних рішень розглядається з різних сторін, хоча значно більше праць присвячується питанням самого застосування хмарних технологій в системі бухгалтерського обліку та аналізу [1], ніж методологічним аспектам відображення цих ресурсів. У цілому можна констатувати, що наразі остаточно не вирішеними залишаються аспекти визнання нематеріальних активів, що пов'язані з залученням хмарних сервісів. Так, в межах проєкту Ради з МСБО з оновлення МСБО 38 [13] в 2026 році активно обговорюється необхідність оновлення підходів до критеріїв розмежування нематеріальних активів і витрат на хмарні сервіси, що входять до складу витрат діяльності з віднесенням до Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід), однак остаточні рішення ще відсутні. Саме цьому питанню і присвячується дана стаття.

Постановка завдання. Мета дослідження полягає в тому, щоб на основі огляду сучасних

підходів до визнання нематеріальних активів, у т.ч. запропонованих в межах обговорення Проекту Ради з МСБО з оновлення МСБО 38, обґрунтувати модель їх обліку при використанні хмарних технологій.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Актуалізація обліку витрат, що пов'язані з хмарними технологіями, в останнє десятиріччя відбулася через значне зростання обсягу таких витрат. За даними аналітичних агентств, обсяг світового ринку програмного забезпечення як послуг (SaaS-контрактів) оцінювався приблизно від 299 млрд доларів США (Statista) [14] до 315,7 млрд доларів США (Fortune Business Insights) [8] залежно від застосованої методології включення супутніх хмарних послуг. На рис. 1 представлена динаміка обсягу світового ринку SaaS-контрактів за даними двох аналітичних агентств – Statista [14] і Fortune Business Insights [8].

З урахуванням постійного зростання обсягів SaaS-контрактів не випадково, що на проблему їх обліку звернута особлива увага органів, що розробляють МСФЗ (Ради з МСБО) і тлумачення до них (Комітету з інтерпретацій МСФЗ). Так, у 2019 році Комітет з інтерпретацій МСФЗ надав роз'яснення щодо порядку відображення (визнання і обліку) права клієнта на доступ до програмного забезпечення постачальника, розміщеного в хмарі [11], яким було пояснено, що компанія-клієнт має

аналізувати базовий контракт SaaS з метою оцінки того, чи отримується контроль над самим програмним забезпеченням, зокрема право встановлення локального коду, і далі прийняти рішення щодо визнання чи невизнання активу.

Притому, якщо контроль є, то визнається НМА, якщо такого контролю немає, то SaaS класифікується як послуга доступу з віднесенням періодичних платежів за SaaS на витрати діяльності [11].

У свою чергу, у 2021 році було надане роз'яснення Комітету з інтерпретацій МСФЗ щодо обліку витрат на конфігурацію та кастомізацію у хмарних рішеннях, згідно з яким підприємства мають визнавати відповідні витрати як витрати періоду з віднесенням до Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід), окрім випадків, коли налаштування створює окремий нематеріальний актив, який може бути контрольований [12].

Окремо варто звернути увагу на те, що відповідні рішення Комітету з інтерпретацій з МСФЗ (IFRIC) не були перекладені офіційними органами в Україні і не представлені на сайті Міністерства фінансів України, що в певній мірі обмежує їх застосування вітчизняними підприємствами, які складають свою фінансову звітність за МСФЗ, особливо в контексті вимог п.6 статті 11 Закону України “Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні” [2].

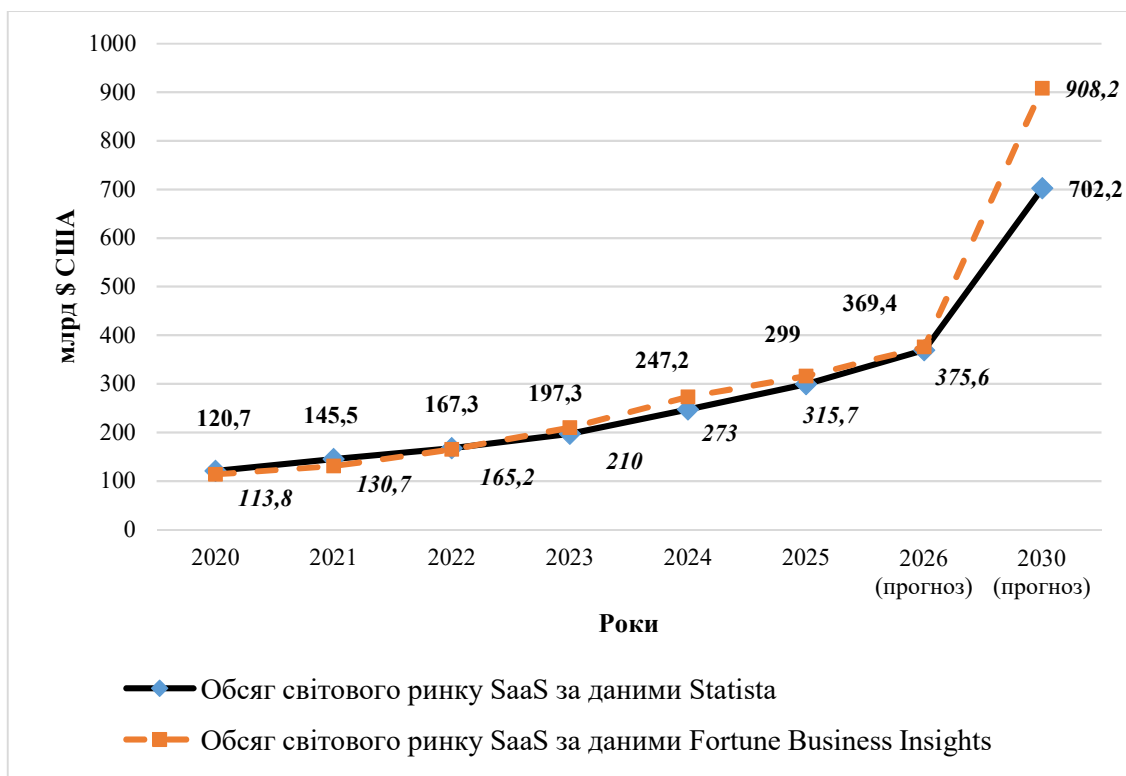

Рис. 1. Обсяг світового ринку SaaS-контрактів за даними аналітичних агентств Statista [14] і Fortune Business Insights [8]

Джерело: систематизовано автором на основі [8; 14]

**Порівняльний аналіз підходів до обліку витрат на хмарні технології за вимогами МСБО 38
“Нематеріальні активи”, роз’яснень Комітету з інтерпретацій МСФЗ 2019 і 2021 року
і робочих документів Проєкту Ради з МСБО 2026 року**

Напрямок порівняння	МСБО 38 [5]	Роз’яснення Комітету з інтерпретацій МСФЗ 2019 і 2021 [11; 12]	Обговорювані підходи в робочих документах Проєкту Ради з МСБО з оновлення МСБО 38 на 2026 рік [13]
1	2	3	4
Суть підходу	Витрати на створення чи придбання програмного забезпечення капіталізуються виключно у випадку, якщо підприємство контролює актив і він приносить майбутні економічні вигоди	Договір щодо хмарного середовища SaaS трактується як договір на надання послуг (service contract), а не як придбання нематеріального активу, враховуючи, що підприємство-клієнт не контролює хмарний код	Визнається методологічний розрив, пов’язаний з тим, що встановлені правила МСБО 38 і роз’яснення 2021 і 2021 року не встигають за темпами зростання цифрової економіки, де понад 60-75% ІТ-бюджетів спрямовуються на підтримку хмарних рішень
Облік витрат на налаштування і кастомізацію	Дозволяє капіталізацію витрат на налаштування, якщо вони пов’язані зі створенням додаткового коду, який контролюється підприємством, відповідно, це формує чи збільшує вартість активу	Встановлює жорстке обмеження, зокрема у випадку, якщо послуги з налаштування надає постачальник хмари чи третя особа, то такі витрати у більшості випадків не можна капіталізувати, а слід відносити на витрати діяльності у Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)	Пропонується переглянути підхід до обліку витрат з урахуванням їх економічної сутності, зокрема для витрат, що становлять довгострокові вкладення в хмарні продукти, розглядається можливість пом’якшення вимог щодо їх визнання як активу
Вплив на фінансову звітність	Збільшення активів у Звіті про фінансовий стан у випадку визнання нематеріального активу при відповідності встановленим критеріям визнання або витрат у Звіті про фінансові результати (Звіті про сукупний дохід) у випадку не відповідності критеріям активу	Витрати на налаштування та періодичні платежі на підтримку хмарних сервісів списуються на витрати поточного періоду і збільшують витратну складову Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) в момент їх виникнення	Прагнення усунути певне спотворення фінансового результату у Звіті про фінансові результати (Звіті про сукупний дохід) при значних витратах на хмарні сервіси, що носять характер довгострокових вкладень, з метою запобігання значного падіння прибутків у періоді переходу на хмари
Економічний ефект для бізнесу	Дія МСБО 38 забезпечує адекватне зображення в умовах класичного придбання офлайн-ліцензій та серверів	Запровадження роз’яснень Комітету з інтерпретацій МСФЗ призвело до ситуації, коли підприємства змушені списувати значні кошти на інвестиції в цифровізацію на витрати діяльності в момент їх несення з суттєвим погіршенням фінансового результату	Розробка нових підходів має на меті гармонізувати бухгалтерський облік і фінансову звітність з економічними реаліями підприємств, які несуть суттєві по суті інвестиційні витрати на цифровізацію і переводять свої операційні процеси на SaaS і хмарні платформи

Джерело: систематизовано автором на основі [6; 11; 12; 13]

У цілому можна констатувати, що надання роз'яснень Комітету з інтерпретацій МСФЗ щодо обліку витрат на хмарні технології 2019 [11] і 2021 років [12] остаточно не вирішило проблему обліку хмарних рішень, підтвердженням чого є продовження обговорень даного питання в межах Проекту Ради з МСБО з оновлення МСБО 38 в 2025-2026 роках [13], яке наразі не завершено, хоча вже здійснено кроки щодо аналізу конкретних практичних ситуацій. Так, за аналізом Харламової О. В. з посиланням на робочий документ AP17, який обговорювався на засіданні Ради з МСБО у липні 2026 року [6], у центрі уваги опинилися дві конкретні практичні ситуації: отримання ліцензій на певний строк з установленням програмного забезпечення на інфраструктурі клієнта і придбання доступу до програмного забезпечення через хмару постачальника. Ці ситуації фактично є базовими, тому не випадково, що саме вони потрапили до розгляду в першу чергу.

У розвиток питання проведемо порівняльний аналіз еволюції підходів до обліку хмарних витрат (SaaS) за вимогами МСБО 38 “Нематеріальні активи” [5], роз'яснень Комітету з інтерпретацій МСФЗ 2019 [11] і 2021 року [12] і робочих документів Проекту Ради з МСБО 2026 року [13] в табл. 1

Слід звернути увагу, що в МСБО 38, роз'ясненнях Комітету з інтерпретацій МСФЗ щодо хмарних рішень 2019 і 2021 року, так само як і при подальших оновленнях МСБО 38, критеріями для визнання нематеріальних активів є і далі залишатимуться три ключові складові визначення активу як економічного ресурсу в контексті Концептуальної основи фінансової звітності, а саме: право, потенціал створення економічних вигід і контроль [3, с. 24-27].

Однак розуміння відповідних критеріїв, зокрема в частині критерію контролю, в останнє десятиріччя проходить певну еволюцію.

У межах підходу МСБО 38 згідно з рішенням IFRIC 2019 у випадку, якщо клієнт не має права і можливості завантажити програмний продукт (його копію) і забезпечити її автономний запуск на власних або сторонніх серверах, то контракт, що надає право доступу до хмарних ресурсів, тлумачиться виключно як послуга з віднесенням її вартості на витрати періоду.

Притому продукт має проходити тест автономності, що передбачає наступне: у випадку, якщо завантажена копія програмного продукту не може працювати без постійного зв'язку з хмарою, що підтримується постачальником, вважається, що контроль користувача відсутній, а отже, визнання нематеріального активу не може бути здійснено.

У контексті аналізу можливості обмежувати доступ інших осіб до використання економічного ресурсу як одної з складових контролю над активом доцільно розглянути особливості різних видів хмар.

Для багатокористувацької публічної хмари інфраструктура, обчислювальні можливості і код є спільними для багатьох клієнтів, тому за таких умов, хоча клієнт використовує свій екземпляр даних, він не має можливості обмежити доступ інших осіб працювати на відповідній платформі, а отже, нематеріальний актив не визнається.

Аналогічно для спільнотних хмар, коли інфраструктура є спільною для групи користувачів, хоча доступ інших осіб зовнішнього характеру обмежений, однак всередині спільноти ресурс є спільним, а доступ до нього не може бути обмеженим кожним з учасників, нематеріальний актив не визнається.

Для виділеної приватної хмари, коли сервер, віртуальне середовище та/або екземпляр програмного забезпечення виділені під конкретного клієнта, тоді доступ інших осіб є обмеженим, а отже, нематеріальний актив може бути визнаний у випадку, якщо клієнт має юридично закріплене право перенести копію програмного забезпечення на свій локальний сервер.

Для гібридних хмар, коли частина критичних модулів знаходиться на виділеній приватній платформі, доступ до якої для інших осіб обмежений, а частина операцій виконується в багатокористувацькому середовищі, де обмежень немає, ситуація інша. За таких умов організується багатокomпонентний облік з виділенням нематеріального активу в частині одноклієнтського хмарного рішення і віднесенням на витрати діяльності в частині багатоклієнтського SaaS-сервісу.

У свою чергу, витрати на впровадження продукту можуть бути капіталізовані у випадку, коли клієнт повністю контролює результат доробок через створення додаткового коду, відокремленого від хмари.

Висвітлений підхід в повній мірі знаходиться в межах роз'яснень Комітету з інтерпретацій МСФЗ 2019 і 2021 років.

Водночас в розвинення підходу, що в 2025-2026 році обговорюється в процесі реалізації Проекту Ради з МСБО з оновлення МСБО 38 [13], пропонуємо удосконалити логіку відображення SaaS-контрактів і витрат, що з ними пов'язані.

Фізичний контроль над копією коду не є єдиним підтвердженням права володіння економічним ресурсом. Права клієнта на використання інтелектуальної власності реалізуються через контроль, виходячи з дії юридично захищеного SaaS-контракту, який дає ексклюзивне (безумовне) право доступу.

Якщо контракт включає умови, що провайдер не може в односторонньому порядку чи без правових наслідків відкликати право доступу, це фактично надає гарантії клієнту зі стабільного володіння економічним ресурсом. У свою чергу, в основу визнання права доступу за SaaS-контрактом може бути взята концепція “права користування” з МСФЗ 16 “Оренда”.

У межах підходу, окресленого Радою з МСБО, доцільно передбачити нове розуміння критеріїв визнання нематеріальних активів як об'єктів обліку за довгостроковими SaaS-контрактами, коли доступ до хмари і пов'язані з ним інтеграційні права розглядаються як єдиний ресурс, що може враховуватись як “право користування”. Як альтернативний варіант у випадку, коли програмний продукт не визнається як нематеріальний актив, доцільним є розкриття витрат на критично важливі хмарні інфраструктури, що не визнані як нематеріальні ресурси, у Примітках до фінансової звітності, у випадку їх суттєвості.

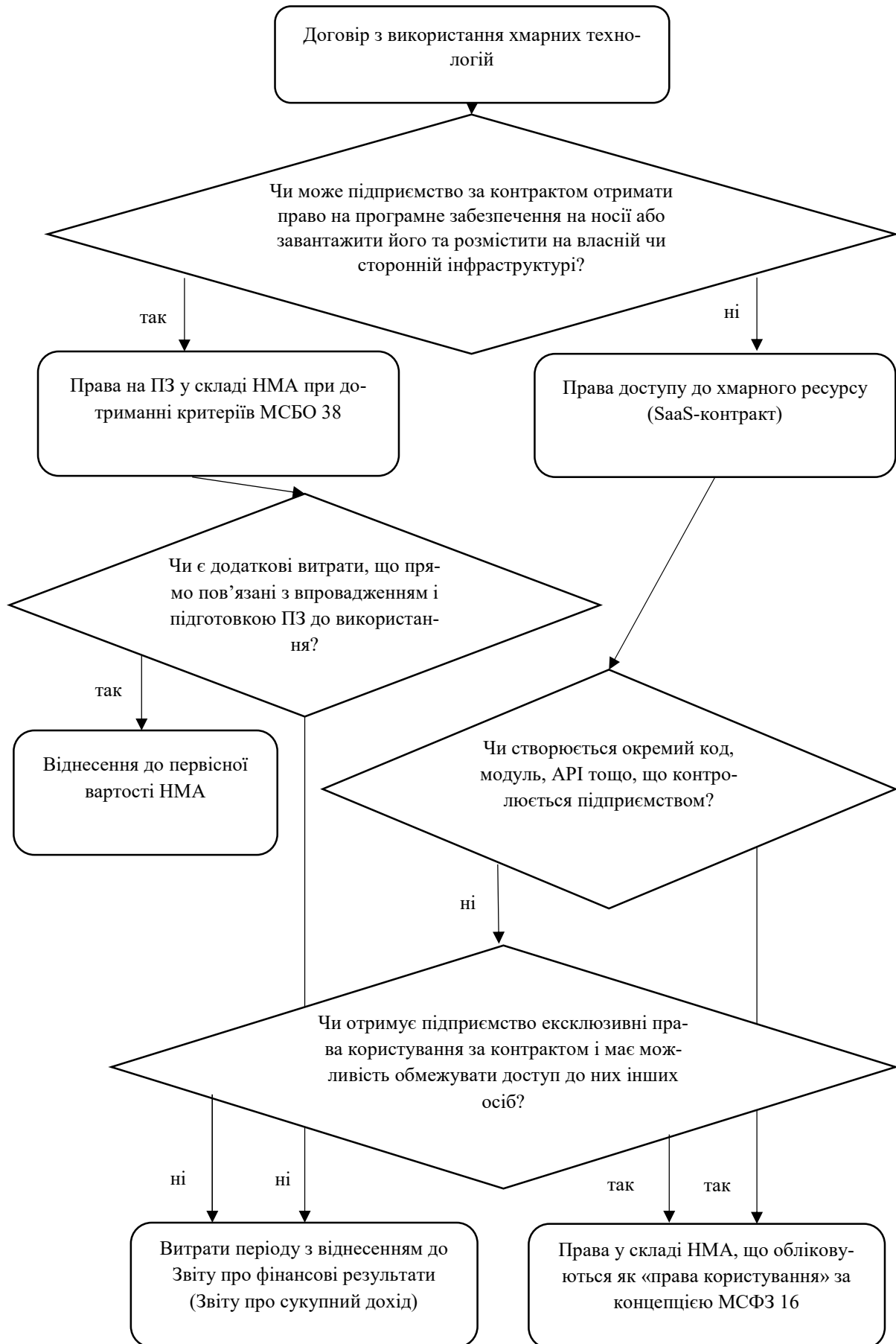

Рис. 2. Модель обліку НМА при використанні хмарних технологій

Джерело: складено автором на основі [6; 13]

Висновки і перспективи подальших досліджень в даному напрямі.

За умови, коли клієнт отримує ексклюзивні права користування власною конфігурацією і має можливість обмежувати доступ інших осіб, навіть коли базовим ресурсом володіє постачальник програмного забезпечення, нематеріальний актив може бути визнаний за логікою визнання оренди за МСФЗ 16.

З метою удосконалення обліку контрактів з використання хмарних технологій (SaaS-контрактів) може бути запропонована модель їх відображення, що побудована нами на підставі концептуальних підходів Проєкту Ради з МСБО з оновлення МСБО 38 у вигляді алгоритму, наведеного на рис. 2. У межах підходу, що пропонується, передбачається певний перегляд змісту критеріїв визнання нематеріальних активів, зокрема в частині критерію контролю.

За такою моделлю обмеження доступу інших осіб переноситься з обмеження фізичного рівня (обмеження доступу до коду) на обмеження доступу до індивідуального простору користувача в віртуальному середовищі, тобто на юридичний рівень.

Обмеження доступу інших осіб до використання ресурсу при тому забезпечується технологічною архітектурою ізоляції даних, а об'єктом обліку постає індивідуально конфігурований екземпляр системи (окреме виділене середовище клієнта, або тенант).

Об'єктом обліку доцільно визнати не сам по собі код чи API, а контрактні права на доступ до інтелектуальної власності, отримані клієнтом.

У такому контексті витрати на впровадження, інтеграцію та кастомізацію можуть розглядатися як витрати, безпосередньо пов'язані з приведенням права за контрактом у стан, придатний до використання, а отже, за таких підстав відповідні витрати можуть бути включені до первісної вартості активу, тобто капіталізуватися.

На підставі проведеного дослідження можна зробити такі основні висновки:

1. Контракти на використання хмарних технологій мають особливість їх відображення через специфічність передачі права доступу на програмне забезпечення чи хмарний ресурс, яке за певних умов може визнаватися в якості нематеріального активу.

2. Підходи до визнання нематеріальних активів за вимогами МСБО 38, а також роз'яснень Комітету з інтерпретацій з МСФЗ є консервативними і потребують розвитку, що активно обговорюється в робочих документах Проєкту Ради з МСБО щодо оновлення МСБО 38.

3. Для удосконалення обліку контрактів з використання хмарних технологій (SaaS-контрактів) може бути запропонована модель, побудована в розвиток концептуального підходу Проєкту Ради з МСБО з оновлення МСБО 38.

Притому доцільно передбачити нове розуміння нематеріального активу як об'єкта обліку за довгостроковими SaaS-контрактами, коли доступ до хмари і пов'язані з ним інтеграційні права

розглядаються як єдиний ресурс, що може враховуватися як "право користування" і враховуватися за аналогією з орендою за підходом МСФЗ 16.

Як альтернативний варіант у випадку, коли програмний продукт з використання хмар не визнається як нематеріальний актив через невідповідність критеріям визнання, доцільним є розкриття витрат на критично важливі хмарні інфраструктури, що не визнані як нематеріальні ресурси, у Примітках до фінансової звітності у випадку їх суттєвості.

Перспективи подальших досліджень пов'язані з обґрунтуванням доцільності внесення змін в діючі МСБО 38 і НП(С)БО 8 стосовно уточнення поняття нематеріальних активів у цілому і формулювань в частині критеріїв їх визнання.

ЛІТЕРАТУРА

1. Воронко Р. М., Вергун В. С., Воронко Н. Р. Використання сучасних цифрових технологій в обліку і контролі бізнес-процесів підприємства. *Вісник Львівського торговельно-економічного університету*. 2026. № 86. С. 9-19. DOI: <https://doi.org/10.32782/2522-1205-2026-86-01>. URL: <https://journals-lute.lviv.ua/index.php/visnyk-econom/article/view/2282>.
2. Закон України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні" від 16.07.1999 № 996-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>.
3. Концептуальна основа фінансової звітності 2018 року. URL: <https://mof.gov.ua/storage/files/Hide/%D0%9A%D0%BE%D0%BD%D1%86%D0%B5%D0%BF%D1%82%D1%83%D0%B0%D0%B%D1%8C%D0%BD%D0%B0%20%D0%BE%D1%81%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B0%20%D1%84%D1%96%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D1%81%D0%BE%D0%B2%D0%BE%D1%97%20%D0%B7%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%BD%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96.pdf>.
4. Кулинич М. Методологічні засади інтеграції хмарних облікових систем у стандарти фінансової звітності в управлінні закладами охорони здоров'я. *Економічний часопис Волинського національного університету імені Лесі Українки*. 2026. Ч. 2. № 46. С. 65-73. DOI: <https://doi.org/10.29038/2786-4618-2026-02-65-73>. URL: <https://echas.vnu.edu.ua/index.php/echas/en/article/view/1121>.
5. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 38 "Нематеріальні активи" (переклад станом на 31.12.2025 року). URL: https://www.mof.gov.ua/storage/files/Hide/%D0%9C%D0%A1%D0%91%D0%9E%2038_ukr_2025.pdf.
6. Харламова О. В. Хмарні договори і МСБО 38: коли право доступу може стати активом. *Веб-журнал "Все про МСФЗ"*. 2026. 30 вересня. URL: <https://amsfo.com.ua/khmarni-dohovory-i-msbo-38/>.
7. Christensen A., Sörman S. The Influence of Changed Accounting Language on the Interpretation of Intangible Assets and Financial Reality: SaaS Arrangements in the Light of New IFRIC Decisions. 2023. Jönköping University. URL: <https://www.diva->

portal.org/smash/get/diva2%3A1772558/FULLTEXT01.pdf.

8. Fortune Business Insights. Software as a service (SaaS) market size, share & industry analysis. 2026. Report No. 102222. URL: <https://www.fortunebusinessinsights.com/software-as-a-service-saas-market-102222>.

9. Gartner. Gartner Forecasts Worldwide IT Spending to Grow 13.5% in 2026, Totaling \$6.31 Trillion. *Gartner Newsroom*. 2026. April 22. URL: <https://www.gartner.com/en/newsroom/press-releases/2026-04-22-gartner-forecasts-worldwide-it-spending-to-grow-13-point-5-percent-in-2026-totaling-6-point-31-trillion-dollars>.

10. Heiling J. Digital Transformation and the Accounting for Intangible Assets in the Public Sector. *Journal of Public Budgeting, Accounting & Financial Management*. 2026. No. 38(1). P. 134-155. DOI: 10.1108/JPBAFM-09-2024-0177.

11. IFRS Foundation. Customer's right to receive access to the supplier's software hosted on the cloud (IAS 38 Intangible Assets) (IFRIC Agenda Decision). IFRIC Update. 2019, March. URL: <https://www.ifrs.org/news-and-events/updates/ifric/2019/ifric-update-march-2019/#8>.

12. IFRS Foundation. Configuration or customisation costs in a cloud computing arrangement (IAS 38 Intangible Assets) (IFRIC Agenda Decision). IFRIC Update. 2021, April. URL: <https://www.ifrs.org/news-and-events/updates/ifric/2021/ifric-update-march-2021/#12>.

13. Intangible Assets: project work / IFRS Foundation. 2026. URL: <https://www.ifrs.org/projects/work-plan/intangible-assets/>.

14. Software as a Service (SaaS) worldwide market size 2015-2030 / Statista. 2025. URL: <https://www.statista.com/statistics/505243/worldwide-software-as-a-service-market-size/>.

15. State of the Cloud Report / Flexera. 2026. URL: <https://info.flexera.com/CM-REPORT-State-of-the-Cloud>.

16. Virtomaa V.-L. The Impact of IFRIC's Agenda Decision on the Financial Considerations of an ERP Solution Procurement in Large Finnish Companies. 2024. Åbo Akademi University. https://www.doria.fi/bitstream/handle/10024/189663/virtomaa_vilma-lotta.pdf?isAllowed=y&sequence=2.

REFERENCES

1. Voronko, R. M., Verhun, V. S. and Voronko, N. R. (2026), Vykorystannia suchasnykh tsyfrovnykh tekhnolohii v obliku i kontroli biznes-protsesiv pidpryemstva, *Visnyk Lvivskoho torhovelno-ekonomichnoho universytetu*, № 86, s. 9-19. DOI: <https://doi.org/10.32782/2522-1205-2026-86-01>, available at: <https://journals-lute.lviv.ua/index.php/visnyk-econom/article/view/2282>.

2. Zakon Ukrainy "Pro bukhhalterskyi oblik ta finansovu zvitnist v Ukraini" vid 16.07.1999 № 996-XIV, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>.

3. Kontseptualna osnova finansovoi zvitnosti 2018 roku, available at: <https://mof.gov.ua/storage/files/Hide/%D0%9A%D0%BE%D0%BD%D1%86%D0%B5%D0%BF%D1%82%D1%83%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B0%20%D0%BE%D1%81%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B0%20%D1%84%D1%96%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D1%81%D0%BE%D0%B2%D0%BE%D1%97%20%D0%B7%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%BD%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96.pdf>.

4. Kulynych M. (2026), Metodolohichni zasady intehtatsii khmarnykh oblikovykh system u standarty finansovoi zvitnosti v upravlinni zakladamy okhorony zdorovia, *Ekonomichnyi chasopys Volynskoho natsionalnoho universytetu imeni Lesi Ukrainky*, Ch. 2, № 46, s. 65-73. DOI: <https://doi.org/10.29038/2786-4618-2026-02-65-73>, available at: <https://echas.vnu.edu.ua/index.php/echas/en/article/view/1121>.

5. Mizhnarodnyi standart bukhhalterskoho obliku 38 "Nematerialni aktyvy" (pereklad stanom na 31.12.2025 roku), available at: https://www.mof.gov.ua/storage/files/Hide/%D0%9C%D0%A1%D0%91%D0%9E%2038_ukr_2025.pdf.

6. Kharlamova, O. V. (2026), Khmarni dohovory i MSBO 38: koly pravo dostupu mozhe staty aktyvom, *Veb-zhurnal "Vse pro MSFZ"*. 30 veresnia, available at: <https://amsfo.com.ua/khmarni-dohovory-i-msbo-38/>.

7. Christensen A. and Sörman S. (2023), The Influence of Changed Accounting Language on the Interpretation of Intangible Assets and Financial Reality: SaaS Arrangements in the Light of New IFRIC Decisions, Jönköping University, available at: <https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2%3A1772558/FULLTEXT01.pdf>.

8. Fortune Business Insights (2026), Software as a service (SaaS) market size, share & industry analysis, Report No. 102222, available at: <https://www.fortunebusinessinsights.com/software-as-a-service-saas-market-102222>.

9. Gartner (2026), Gartner Forecasts Worldwide IT Spending to Grow 13.5% in 2026, Totaling \$6.31 Trillion, *Gartner Newsroom*. April 22, available at: <https://www.gartner.com/en/newsroom/press-releases/2026-04-22-gartner-forecasts-worldwide-it-spending-to-grow-13-point-5-percent-in-2026-totaling-6-point-31-trillion-dollars>.

10. Heiling J. (2026), Digital Transformation and the Accounting for Intangible Assets in the Public Sector, *Journal of Public Budgeting, Accounting & Financial Management*, No. 38(1), p. 134-155. DOI: 10.1108/JPBAFM-09-2024-0177.

11. IFRS Foundation (2019), Customer's right to receive access to the supplier's software hosted on the cloud (IAS 38 Intangible Assets) (IFRIC Agenda Decision), *IFRIC Update*. March, available at: <https://www.ifrs.org/news-and-events/updates/ifric/2019/ifric-update-march-2019/#8>.

12. IFRS Foundation (2021), Configuration or customisation costs in a cloud computing arrangement (IAS 38 Intangible Assets) (IFRIC Agenda Decision), *IFRIC Update*. April, available at:

<https://www.ifrs.org/news-and-events/updates/ifric/2021/ifric-update-march-2021/#12>.

13. Intangible Assets: project work / IFRS Foundation. 2026, available at: <https://www.ifrs.org/projects/work-plan/intangible-assets/>.

14. Software as a Service (SaaS) worldwide market size 2015-2030 / Statista. 2025, available at: <https://www.statista.com/statistics/505243/worldwide-software-as-a-service-market-size/>.

15. State of the Cloud Report / Flexera. 2026, available at: <https://info.flexera.com/CM-REPORT-State-of-the-Cloud>.

16. Virtomaa V.-L. (2024), The Impact of IFRIC's Agenda Decision on the Financial Considerations of an ERP Solution Procurement in Large Finnish Companies, Åbo Akademi University, available at: https://www.doria.fi/bitstream/handle/10024/189663/virtomaa_vilma-lotta.pdf?isAllowed=y&sequence=2.

Стаття надійшла: 13.07.2026

Стаття прийнята: 12.08.2026

Стаття опублікована: 31.08.2026